

Hành vi bạo lực ở trẻ tự kỷ

Thế nào là hành vi bạo lực?

Hành vi bạo lực và một hành vi bình thường, là một phản ứng mang tính thích nghi khi người ta đối diện với những tình huống nguy hiểm. Hành vi bạo lực hiểu theo nghĩa này được xem như một phần của bản năng sinh tồn.

Đối diện với một tình huống gây nguy hiểm, mỗi người sẽ có những cách thức ứng xử khác nhau, tuy nhiên nếu chúng chọn cách đấu tranh, chúng sẽ có thể có những hành vi bạo lực. Không ai có sẵn bản tính hung hãn mà chỉ khi đối diện với những tình huống khó khăn thì những hành vi bạo lực mới bộc lộ.

Những người đang gặp khó khăn về tâm lý (ví dụ như trẻ tự kỷ) là những người có rất nhiều lo lắng, vì vậy họ thường xuyên có hành vi bạo lực.

Hành vi bạo lực ở trẻ tự kỷ và giải pháp?

Câu hỏi 1: *Tôi có con 4 tuổi bị tự kỷ. Bình thường cháu không đánh ai, cháu chỉ có hành vi bạo lực mỗi khi có nguyên nhân cụ thể (vd: các bạn trong lớp lấy mất đồ chơi của cháu).*

Nếu trẻ chỉ có những hành vi bạo lực mỗi khi có nguyên nhân cụ thể, chúng ta có thể hiểu hành vi bạo lực này như một cách thức phản ứng mà trẻ đã học được khi đối diện với những tình huống khó khăn. Trước những tình huống không mong muốn, có thể cháu đã học được rằng mỗi khi cháu phản ứng mạnh bằng những hành vi bạo lực như vậy thì cháu sẽ đạt được mục đích của mình (ở đây là việc các bạn khác sẽ sợ và không dám lấy đồ chơi của cháu nữa).

Trong nhiều trường hợp, hành vi bạo lực là phản ứng mà trẻ học được để đối diện với những tình huống không mong muốn.

Câu hỏi 2: *Con tôi 3 tuổi ở lớp rất hay cắn bạn. Tôi phải làm thế nào để cháu không cắn bạn nữa?*

Ngay cả ở những trẻ bình thường, vào khoảng từ 2 đến 5 tuổi, khi chơi đùa trẻ rất hay cắn các bạn khác. Quan trọng là chị cần tìm hiểu trẻ thường cắn các bạn vào những lúc nào? Có phải cháu luôn cắn hay chỉ khi các bạn làm điều gì mà cháu cảm thấy không thoải mái? Khi cháu cắn bạn các cô giáo ở lớp có nhắc nhở cháu hay không? Thái độ của cháu thế nào

khi bị nhắc nhở? Vì trẻ thường không biết hành động nào là được làm, hành động nào là không được làm. Nhiều trẻ sau khi nhắc nhở sau đó sẽ giảm những hành vi bạo lực của mình đi. Quan trọng là bố mẹ và các cô giáo ở trường phải hướng dẫn trẻ hành động đúng trước những tình huống không thoải mái.

Câu hỏi 3: Con tôi 13 tuổi, cháu đã được chẩn đoán là tự kỷ từ cách đây 10 năm. Mỗi khi thay đổi thời tiết cháu rất khó chịu thường khóc rất lâu và lấy tay mình cũng như tay người khác đập vào mặt. Những lúc ấy tôi rất muốn an ủi cháu nhưng tôi càng an ủi thì cháu lại càng khóc to, nếu tôi cho cháu về phòng thì cháu khóc một lúc rồi sẽ thôi nhưng tôi không muốn như vậy mãi. Mỗi lúc như vậy tôi cảm thấy rất bất lực và không biết phải làm gì cho con mình.

Với những trẻ nhạy cảm với sự thay đổi của thời tiết, những hành vi bạo lực sẽ tăng lên cùng với những cảm xúc khó chịu trong người mỗi khi thời tiết thay đổi. Mỗi hành vi bạo lực đều mang một ý nghĩa ẩn chứa sau đó. Chị cần phải tìm hiểu con chị có hành vi bạo lực để biểu hiện điều gì?

Có nhiều người khi gặp những tình huống gây khó chịu thì không có thời gian suy nghĩ mà có phản ứng bạo lực luôn. Trẻ tự kỷ cũng như vậy, với những người bình thường chúng ta khi suy nghĩ sẽ giống như có một dòng chữ chạy trong đầu, nhưng với những trẻ tự kỷ không có ngôn ngữ trẻ không thể nói ra được điều trẻ muốn và vì vậy trẻ phản ứng luôn bằng tay chân. Trong trường hợp đó, điều duy nhất chị có thể giúp cháu là “mối quan hệ”. Chị có thể lại gần cháu và nói “Mẹ rất muốn giúp con nhưng mẹ không biết phải làm thế nào. Con có muốn mẹ ôm con không?” và những điều tương tự như thế.

Nếu điều đó được lặp đi lặp lại nhiều lần, rồi sẽ đến một lúc trẻ hiểu được chị đang cố làm điều gì đó cho trẻ. Quan trọng hơn nữa khi chúng ta nói không phải là trẻ hiểu hay không, mà là để chính chúng ta biết là mình đang làm gì. Chúng ta phải tránh không để bị ngập chìm trong cảm xúc và tự mình “đánh mốc” lại việc mình đang làm để thấy mình đang làm gì và mình làm vậy có đúng hay chưa. Dần dần, chị và con sẽ sát lại gần nhau hơn. Trẻ sẽ dần hiểu được điều chị muốn làm cho cháu và chính chị cũng hiểu là chị đang làm gì và vì cái gì.